

Lausunto talousarviosta 2026 sivistysvaliokunnalle

Asia: HE 99/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026

<https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+99/2025>

Ratkaisuja kulttuurileikkauksiin saattaa löytyä

Siteeraamme lausunnossamme tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitietä, joka käytti eduskunnan budjettikeskustelussa keskiviikkona 24.9.2025 seuraavan ratkaisukeskeisen ja kulttuuri- ja elokuva-alalle toivoa antavan puheenvuoron: "Huoli elokuva-alasta on tosiaan yhteinen, ja täällä oli useampiakin entisiä ministereitä tuossa kysyjien joukossa. Ongelmana on ollut myöskin tässä kohdassa valmistelussa se, että kun se on VM:n yritystuleikkauksena kohdennettu sille yhdelle ainoalle momentille, niin silloin nämä ratkaisujen etsimiset budjettilinjausten mukaisesti, jotka siis pohjaavat budjettiriiheen, on täytynyt etsiä tässä kohdassa tuohon budjettikirjaan siitä samalta momentilta emmekä ole voineet etsiä kokonaisratkaisua. Mutta kuten pääministerikin eilen totesi, niin tähän varmasti palataan. Ja ymmärrettävästi, sillä jos mietitään taiteen ja kulttuurin avustuksia, siellähän liikkumatila on olematon, ratkaisun pitää kyllä syntyä yhteisesti hallituksen ratkaisuna, ei niin, että se tulee sen momentin sisältä olevana ratkaisuna."

Kulttuuri ei ole vain kuluerä, vaan strateginen investointi: sen avulla rakennetaan työtä, turvallisuutta, vientiä ja hyvinvointia. Jos haluamme, että suomalainen kulttuuri ja luovat alat voivat kasvaa ja vahvistaa koko taloutta, on rahoituksen ja poliittisten päätösten oltava pitkäjänteisiä ja ennakoitavia.

Kuluttajat kuluttavat kulttuuria enenevässä määrin

Kulttuuri on kasvuala kaikkialla länsimaissa. Se liittyy sekä vapaa-ajan arvostukseen, että kasvavaan valmiuteen käyttää palveluita ja aineettomia hyödykkeitä. Kulttuurin kulutus on myös Suomessa kasvanut pitkään. Kulttuurin korttimaksut ovat olleet kasvussa tänäkin kesänä, muu tilastotieto tietysti seuraa perässä. Myös kulttuurialan tuottavuus on kasvanut, erityisesti digitalisaation ansiosta.

Kasvuohjelmat ja kulttuuripoliittinen selonteko

Kulttuuripoliittinen selonteko avaa niitä syvällisempiä vaikutuksia, joita kotimaisen kulttuuri- ja luovien alojen kasvulla on. Ei ole yhdentekevää, missä kankkujamme kulutamme. Kotimaisessa kulttuurissa, taiteessa ja kulttuuriperinnössä on kyse koko kansakunnan olemassaolosta, ja turvallisuudestamme. Luovan talouden kasvustrategia hakee kasvua koko luovaan talouteen. Myös av-alalle on laadittu oma kasvusopimus. Kumpikaan asiakirja ei tue leikkauksia kulttuurin perusrahoitukseen, kuten kotimaisen elokuvan tuotantotukeen. Kulttuuri- ja luovat alat on kasvuala. Se, miten kotimainen kulttuurisisältö ja kotimaiset kulttuuri- ja luovien alojen yritykset ja ammattilaiset pärjäävät lähtökohtaisesti kansainvälisessä kilpailussa on kiinni kulttuuri- ja kasvupolitiikan onnistumisesta.

Helsingissä [XX.XX](#).2025

Maria Jokinen

yhteiskuntasuhdepääällikkö

Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry